

Ljubica Kosmač

Od ideje do uspešnega delovanja Inštituta za disleksijo

Bilo je leta 2015, ko je že kazalo, da bom po nekaj uspešnih predavanjih o skotopičnem sindromu učiteljem slovenskih Unesco šol in po mnogih neuspešnih poteh do inštitucij – kot sta Zavod za šolstvo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – morala narediti kaj odločno pomembnega, kar bi vendarle premaknilo našo šolsko sfero, ali pa bo vse skupaj utonilo v pozabo.

Tedaj se je zgodilo nekaj prelomnega. To je bilo srečanje s prof. dr. Ano Krajnc, predsednico Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO). Njena pobuda o ustanovitvi Inštituta za disleksijo, kjer bi se poleg disleksije ukvarjali tudi s skotopičnim sindromom, me je takoj navdušila. Avgusta 2015 smo si snovalci Inštituta na ustanovni seji že razdelili naloge in začeli uspešen prodor tako na področju disleksije kot tudi skotopičnega sindroma. A temu srečanju je botrovala pred tem prehojena pot, ki se je začela leta 2011 na predavanjih programa Disleksija – med genialnostjo in izločenostjo, kamor sem se vpisala po upokojitvi, da bi učencem z disleksijo ustrezneje pomagala. Kakšno odkritje me je čakalo tam! Ne samo, kako je disleksija pravzaprav dar, ki žal povzroča specifične učne težave, prof. dr. Krajnčeva nam je odstrla tudi novo védenje o skotopičnem sindromu in preprostem obvladovanju te težave s pomočjo barvnih folij in celo s pomočjo barvnih očal.

Nemudoma sem sklenila, da bom svoje okolje takoj začela ozaveščati o skotopičnem sindromu in o pomoči, ki je bila za to težavo dosegljiva tudi pri nas na SUTŽO, pri prof. dr. Ani Krajnc, ki se je dotlej raziskovalno ukvarjala s skotopičnim sindromom že 20 let, opravljala tudi testiranja ter s tem mnogim pomagala do boljšega branja in življenja. Kajti skotopični sindrom ne povzroča težav le pri branju, povzroča jih tudi pri našem vsakdanjem delovanju, in sicer otežuje vožnjo avtomobila zaradi nasproti vozečih vozil s prižganimi lučmi, bleščavost v okolju pa nas utruja in vznemirja.

Že prva predavanja o skotopičnem sindromu so požela zanimanje učiteljev, marsikdo ga je prepoznal pri svojih učencih, zato so starši s svojimi otroki začeli prihajati k prof. dr. Ani Krajnc, da bi jim pomagala iz stiske. Pri njej je pomoč poiskal tudi moj učenec z izjemno težko obliko skotopičnega sindroma in disleksijo – v 8. razredu še ni bil sposoben brati sam. Odkrila je, da potrebuje sivo folijo, končno je videl črke in začela sva se učiti brati. A folija ga je zaščitila le pri branju, zato sem starše pregovorila, da so se odločili fantu priskrbeti tudi barvna očala.

Tako je na povabilo staršev mojega učenca v Slovenijo prišel strokovnjak za skotopični sindrom iz Londona, Alan Penn, s katerim sva se povezala. Predaval je učiteljem iz vse Slovenije in zanimanje za skotopični sindrom je še naraslo. Leta 2015 je testiral tudi že prve zainteresirane za barvna očala, se srečal s prof. dr. Ano Krajnc, kar je še dodatno okrepilo naše dejavnosti in načrte, da bomo skupaj – na področju skotopičnega sindroma – naredili preboj tudi v Sloveniji.

Zgodilo se je to in veliko več. Na Inštitutu za disleksijo, v okviru katerega prof. dr. Ana Krajnc tudi sama zavzeto dela tako na področju disleksije kot skotopičnega sindroma, se je poglobilo povezovanje z Irlen kliniko Alana Penna v Londonu, ki je prevzela testiranja za barvna očala in izobraževanja presojevalcev skotopičnega sindroma pri nas, leta 2017 pa izobrazila tudi prva diagnostika v Sloveniji in s tem odprla možnost za ustanovitev Irlen klinike tudi v Sloveniji.

Skupaj z Irlen kliniko iz Londona smo z barvnimi folijami pomagali že več kot 480 otrokom in odraslim iz vse Slovenije, z barvnimi očali pa smo pomagali več kot 230: starši in otroci nam poročajo o neverjetnih učinkih tako barvnih folij, še bolj pa barvnih očal, ki so na boljše spremenila življenje ne le tistim, ki jih nosijo, ampak tudi celotnim družinam.

In vsega tega ta trenutek v Sloveniji ne bi bilo, če prof. dr. Ana Krajnc s svojo osebno predanostjo ne bi pritegnila v svoj krog zavzetih ljudi, ki smo ves čas predano delali za dobro ljudi in z vsem srcem verjeli, da tudi pri nas lahko ponudimo, kar imajo v svetu že skoraj 40 let. Hvala, Ana.